

Załącznik do uchwały Nr 43/1980/25
Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego
z dnia 24 lutego 2025 r.

Standard klubów seniora

współfinansowanych z EFRR w ramach programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027

Dokument określa minimalny standard funkcjonowania klubów seniora, których głównym zadaniem jest przeciwdziałanie osamotnieniu i marginalizacji osób starszych.

Odbiorcy wsparcia

Osoby starsze, tj. osoby po 60 roku życia.

Cel, zadania i oferta klubu

Celem klubu jest podniesienie aktywności społecznej, kulturalnej i fizycznej osób starszych narażonych na marginalizację społeczną.

Klub ma być miejscem przyjaznym seniorom, dającym poczucie bezpieczeństwa i lokalnej wspólnoty, z empatyczną i kompetentną kadrami. Klub ma tworzyć przestrzeń, w której jest miejsce na wymianę doświadczeń i pomysłów na spędzanie wolnego czasu. W klubie każdy ma równe prawo do wypowiedzi, decyzje podejmowane są wspólnie, a relacje opierają się na wzajemnym szacunku i tolerancji.

Odbywa się to poprzez wspieranie seniorów w następujących obszarach:

- a) Aktywność obywatelska - inicjowanie działań na rzecz osób słabszych i zagrożonych wykluczeniem, organizacja wolontariatu, sieci pomocy sąsiedzkiej, banku wolnego czasu, organizacja wydarzeń integrujących społeczność lokalną np. „wigilii sąsiedzkiej”.
- b) Kultura fizyczna - organizowanie zajęć ruchowych, tanecznych i innych mających na celu promowanie i wzrost aktywności fizycznej osób w wieku senioralnym,

- c) Zdrowie¹ - edukacja zdrowotna, udział w wykładach i zajęciach profilaktycznych,
- d) Bezpieczeństwo - zapobieganie przestępstwom popełnianym na seniorach poprzez edukację w zakresie zabezpieczenia mienia i zdrowia np. w kontekście korzystania z bankowości elektronicznej, zakupów w sklepach i na platformach internetowych, wykorzystywanych aktualnie narzędzi wyłudzenia pieniędzy - spotkania z policją, strażą miejską, edukatorami w wybranej dziedzinie,
- e) Kreatywność i rozwój zainteresowań – organizowanie warsztatów artystycznych, twórczych, spotkań grup hobbystycznych, w tym kabaretowych i teatralnych,
- f) Nabywanie nowych umiejętności – np. poruszania się w Internecie i selekcji informacji, umiejętności obsługi komputera i urządzeń typu smartfon, tablet, załatwiania spraw urzędowych za pomocą narzędzi online,
- g) Samopomoc – tworzenie grup samopomocowych, których członkowie będą wzajemnie się wspierać w trudnościach życia codziennego,
- h) Udział w kulturze i uwrażliwienie na sztukę – organizowanie zajęć filmowych, muzycznych, teatralnych, wyjazdy do kin, teatrów, muzeów, centrów sztuki, opery, filharmonii, itp.
- i) Wsparcie psychologiczne – indywidualne poradnictwo psychologiczne oraz grupowe warsztaty z psychologiem mające na celu m.in. kształtowania umiejętności współdziałania i współpracy w grupie, np. z elementami psychodramy i innych metod dostosowanych do potrzeb seniorów,
- j) Rozwój tożsamości lokalnej – nabywanie wiedzy oraz dzielenie się wiedzą i doświadczeniem nt. lokalnej tradycji, kultury, historii z pozostałymi członkami społeczności, międzypokoleniowe działania edukacyjno-integracyjne.

Realizacja ww. obszarów wsparcia musi mieć charakter dodatkowy w stosunku do działań już realizowanych przez podmioty prowadzące.

¹ Z wykluczeniem usług zdrowotnych w postaci diagnostyki i leczenia.

Wymagana jest kompleksowość wsparcia², co oznacza realizację zajęć z co najmniej 3 wskazanych wyżej obszarów i w ramach tych obszarów Klub powinien zapewnić odpowiedniej grupie uczestników, właściwą liczbę godzin pozwalającą na osiągnięcie oczekiwanych rezultatów.

Klub powinien oferować **elastyczną i zróżnicowaną** ofertę zajęć, dopasowaną do zainteresowań, zdolności, predyspozycji, potrzeb i preferencji uczestników.

Możliwa jest również realizacja **form towarzyszących**, jak np.:

- wyjazdy na wycieczki czy spotkania integracyjne (np. wspólne świętowanie, występy);

- wsparcie o charakterze specjalistycznym** (np. poradnictwo psychologiczne, prowadzenie zajęć o charakterze profilaktycznym i w ramach edukacji zdrowotnej). Oferta zajęć specjalistycznych powinna być uzasadniona i wynikać ze zgłoszonych lub zdiagnozowanych potrzeb.

W związku z powyższym na etapie przygotowania koncepcji funkcjonowania klubu, należy pozyskać informacje bezpośrednio od potencjalnych uczestników dotyczące ich zainteresowań, potrzeb i pomysłów na zajęcia (np. w trakcie spotkań grup i społeczności lokalnej, w rozmowach indywidualnych, w formie ankiet, skrzynek na dobre pomysły itp.).

Kadra

Za organizację zajęć i prowadzenie klubu seniora odpowiada kierownik, który powinien mieć doświadczenie w pracy z tożsamą lub podobną grupą. Kierownik może pełnić równocześnie inną funkcję (np. animatora). Wymiar zaangażowania czasowego kierownika jest adekwatny do liczby godzin działalności klubu w skali miesiąca.

Na potrzeby prowadzenia zajęć specjalistycznych mogą zostać zatrudnieni wyłącznie specjaliści posiadający kwalifikacje odpowiednie do rodzaju zajęć (np. psycholog, terapeuta zajęciowy, fizjoterapeuta).

² Kompleksowość wsparcia nie oznacza, iż każdy z uczestników musi brać udział we wszystkich oferowanych formach wsparcia.

Zatrudnienie dodatkowego opiekuna dla osoby potrzebującej wsparcia w codziennych czynnościach lub asystenta osoby niepełnosprawnej możliwe jest w szczególnych przypadkach, w związku z potrzebą zapewnienia równych szans uczestnictwa w projekcie osobom o specyficznych potrzebach.

Zasady funkcjonowania klubu

Godziny funkcjonowania placówki powinny być dostosowane do potrzeb i możliwości uczestnictwa seniorów.

Liczba osób uczestniczących w poszczególnych spotkaniach i warsztatach organizowanych przez klub może być zróżnicowana w związku z indywidualnymi preferencjami i potrzebami seniorów. Na zajęciach cyklicznych wymagana jest frekwencja na poziomie 70% (do frekwencji wlicza się udokumentowaną nieobecność z powodu choroby uczestnika). Jednocześnie w warsztatach i zajęciach grupowych nie uczestniczy więcej niż 20 osób jednocześnie.

W klubie musi być obecna co najmniej 1 osoba z personelu (prowadzący zajęcia, kierownik klubu). Podmiot prowadzący ponosi całkowitą odpowiedzialność za bezpieczeństwo uczestników zajęć zarówno na terenie klubu, jak i podczas zajęć realizowanych poza klubem.

Klub zobowiązany jest do prowadzenia dokumentacji, która musi zawierać:

- a) listę obecności uczestników w ramach poszczególnych zajęć,
- b) harmonogram działań w ujęciu tygodniowym, umieszczony w miejscu dostępnym dla uczestników projektu,
- c) ewidencję czasu pracy kadry klubu – w przypadku umowy zlecenie musi być prowadzona ewidencja godzin pracy,
- d) miesięczne sprawozdania/protokoły z działalności klubu prowadzone przez kierownika klubu.

Klub zobowiązany jest do posiadania swojego regulaminu, w którym znajdują odzwierciedlenie zapisy niniejszego standardu.

Wymogi lokalowe

Klub seniora musi być usytuowany w miejscu dostępnym dla seniorów oraz

być przystosowany do potrzeb oraz możliwości osób z niepełnosprawnościami zgodnie ze Standardami dostępności dla polityki spójności 2021-2027 stanowiącymi załącznik do Wytycznych dotyczących zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027.

Liczba i wielkość pomieszczeń przeznaczonych na klub seniora odpowiada potrzebom wynikającym z liczby jego uczestników.